

DEBRECENI ÚJSÁG

Előfizetés:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 30.000 K	Egy óra 36.000 K
Három óra 90.000 K	Három óra 108.000 K
Egyes száma köznap 1200, vasár- és ünnepnap 2000 K	

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik ünnepnap utáni napot kivéve minden nap

Valami forr

a távol nyugaton, valami indul a távol keleten, északról is kedvező hírek érkeznek, délről is.

Csak egy szó kavargó, forr, erjed a világ négy táján, néha mind gigantikus orkán sörpör végig a szíveken, vagy remegteti meg a lelkeket, néha pedig, mint valami távoli halk muzsika sir fel s ez az egy szó: Béke.

1919-ben az égig tornyosultak a gyűlölet vad hullámai, besötétítettek mindent; az egész Mindenség egy nagy, egy borzalmas bábeli zürzavar volt, azóta sok minden változott, a nemzetek, a népek mintha lecsendesedését kívánják a gyűlölködés viharának, mintha a világnak mind a négy tájéka felől láthatatlan kezek nyulnának ki a humusból, békejobbra áhító szívek.

Evekkel ezelőtt még csak egyes nemzetek nyögtek a világtörténelem legnagyobb örületének, a világháborúnak leirhatatlan pusztulásait, évekkel ezelőtt még üzlet és eredmény volt egyes nációknak háború, évekkel ezelőtt a frázisoknak egész tömege dicsőítette, lihegte a „győzelem” mámoros szépségeit, évekkel ezelőtt akadtak népek, melyek végleg megakartak folytani népeket.

Ma?! Egy nagy siralomház az egész világ, a Tudomány, a Művészet, az ipar, a kereskedelem, a közgazdaság vérkeringése, nagy, vajudó, olykor olykor pedig nemzet és nép egyformán szenved és egyformán vérzik — láthatatlanul, de a láthatóan borzalmasabban.

Mintha egy nagy tisztító tűz lángjai borítanák a világot, lángok, melyek fájdalmasak, de egyúttal ott villan bennük a reménységnek egy-két sugara is.

Resceg, ropog, az egész ugynevezett verszályi és trianoni tákolmány és a láthatatlan tisztító tűz lángjai mintha belekaptak volna a „békeszerződésnek” nevezett papirrongy sarkába, a világsajtó német—angol közeledéséről beszél, a cseh politika légtornászja, Benes dr. pedig, Európa Egyesült-Államok-ról ábrándozik, a mi azt jelenti, hogy már ő sem bízik az utódállamok hosszú fennmaradásában. Franciaország egyik szemével Törökország felé kacsint, a másik szemé pedig már sokkal enyhébb és békülékenyebb sugarakat küld Berlin felé. Olaszország mindkét kezével kapkod új barátok után, Amerika meg meddő arany hegyein töpreng a történelem egynemely szeszélyein, melyek megtanították a yenkik hiedelmét, hogy az üzetes földjét arra a régi közmondásra, hogy nem minden arany, ami fénylik, ha az az arany mindjárt valódi arany is.

Béke után áhítanak az egész világ, de nem olyan béke után, melyet szuronyok diktálnak.

S ha a nagyvilágban folytatott kalandozásainkról visszatérünk a mi megcsontított, elárvult hazánkba, itt is azt látjuk kicsiben, mint amit az általános világhelyzetben látunk nagyban.

Küzdünk, szenvedünk, marako-

dunk, nyomorgunk, de itt is ég a nagy tisztító tűz, mely pusztítja a háború, a forradalom beteges kinövésait, melyek pusztulásának láttára — most fáknak virágbaborulásaikor — mintha új reménység, új hit, új bizalom frissitene fásult szívünket. A láthatár még nagyon sötét, de mintha már közeledne a megváltó hajnal.

A nemzetgyűlés mai ülése.

Rákóczy képét Nemes Marcell a szépművészeti múzeumnak adta

Az agrár javaslat tárgyalását folytatták.

A nemzetgyűlés mai ülését 11 óra után nyitotta meg **Szicovszky Béla** elnök. Bejelent, hogy **Görgey István** az OKH. által a szőlőgazdákknak nyújtandó hitel tárgyában sürgős interpellációt kért és kapott engedélyt. Napirend előtt **gróf Klebelsberg** kultuszminiszter szólalt fel. Bejelent, hogy ismét egy nagy nemzeti eréklye került az országba vissza és ez uttal a nemzet tulajdonába. Az Apponyi könyvtár és az Ehrenfeld kódex megszerzése után három olyan esemény és nemzeti kulturális érték államunk történelmére amely felémeli és nemzeti létünk súlyos küzdelmei között is vigasztal. II. Rákóczi Ferenc fejedelmének Mányoki által festett arcképe, amely a szász királyi család tulajdona volt, megszerzte és a szépművészeti múzeumnak ajándékozta **Jánoshalmi Nemes Marcell** királyi tanácsos hírneves műértő és gyűjtő nemzeti muzeumunk egyike és e nagy érték adományozója.

A magyar művészet történelmi szempontjából is nagy fontossággal bír ez a mű, amely Mányokinak legjobban alkotása. A kép eddig a Drezda melletti Tassenburghban rejtőzött. Nálunk csak most terjedt el és ezt szintén másolatokról készítik. Azzal, hogy **Nemes Marcell** ezt a képet elhozta hozzánk elévülhetetlen érdemeket szerzett és megérdemelte a nemzet hálás köszönetét, amelyet a nemzetgyűlésről meleg köszönettel küldünk neki. (Élénk helyeslés és taps.)

Ezután harmadszori olvasásban is elfogadják a fővárosi törvénykezési törvényről szóló javaslatot, majd áttérnek a mezőgazdasági hitelről szóló törvényjavaslat tárgyalására, amelyhez **Neubauer Ferenc** szólalt fel.

Mindenek előtt megállapítja, hogy a törvényjavaslat egyáltalán nem érinti lényegében a földreform végrehajtását, mert ugyanazon fórum intézkedik a törvény végrehajtásánál, mely a földreformot intézi. Csak abban a tekintetben van aggálya, hogy nagy tömegben fognak majd a kérelmek megindulni a földbirtokrendező bírósághoz, amely megint csak a bíróság működését nehezíti meg. Ezért kéri az igazságügyminisztert, hogy intézkedjen olyan értelemben, hogy a földmívelésügyi miniszter és a szakértőknek intézkedésére gyorsan és sürgősen jussanak olyanok is hitelhez, akik nagyobb hitelt akarnak igénybe venni. Ke-

vésnek tartja azt az összeget is amelyet egyes lapok közlésével a kormány állami hitelakció céljaira szánt. Azt hiszi, hogy az az egész összeg, amely a külföldről a mezőgazdasági hitel céljaira egyáltalán be fog jönni, nem lesz nagyobb, mint amennyit a kormány az aktív felhatalmazás alapján az állam pénzügyintézetével erre a célra fordíthat. Részletesen foglalkozik a javaslatban konceptált hitelösszegek folyósításával és arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a hitelműveletek lebonyolítását bízva az igazságügyminiszterre.

Sürgöti a földbirtokreform pénzügyi megoldását és a járadék birtokok rendezését.

Végül visszautasítja **Griger Miklós** azon vádját, hogy a kisgazdapárt csak a választások előtt képviselné a kisgazdák érdekeit, a választásoknál azonban nem. A javaslatot elfogadja.

Ezután **Beck Lajos** szólal fel. Ráműtat a mezőgazdasági hitel nagy fontosságára és hibáztatja, hogy a kormány mostanáig halasztotta ennek a kérdésnek a megoldását és ki fejt, hogy a magyar nagy és közepbirtokok az utolsó tíz év alatt összes tartalék tőkéjét felélték. Véleménye szerint a kormánynak gazdasági és beruházási programmal elejét kellett volna venni ennek az állapotnak.

Foglalkozik a jegybank hitelpolitikájával és kifogásolja, hogy az ipar és kereskedelmi hitel igényeit sokkal inkább elégítik ki, mint a mezőgazdasági hitel igényeket.

Felhívja a kormányt erősítse meg az altruista alapon szervezett hitelszövetkezeteket. Emellett új hitelformákat kell teremteni a mezőgazdaság számára. Meg kell alapozni az agrár folyó számla hitelt és az ingóelzáró hitelt. A javaslatot nem fogadja el.

Pallaviczini György örögről örömmel üdvözi a javaslatot, azt elfogadja, bár a jelzáloghitel biztosításáról szóló rendelkezést nem tartja helyesnek. A részletes tárgyalás során az első szakasz törlesztését fogja indíttvá nyozni, mert ennek a szakasznak a rendelkezéseiben a magángazdaságba való beavatkozást lát. A kormánynak kötelessége, hogy elhárítsa azokat az akadályokat, amelyek a mezőgazdasági hitel útjában állnak azonban a magángazdaságba nem szabad beavatkozni és a hitel megszerzését a magángazdaságokra kellene bízni. A pénzügyi szindiká-

tus tekintetében osztja **Beck Lajos** felfogását. **Elismeri** a pénzügyminiszter jószándékát és a személye iránt bizalommal viseltetik, a javaslatot elfogadja.

Kiss Menyhért a következő szónok. Azt állítja, hogy a javaslat elfogadása esetén a földreform végrehajtása meg fog akadni. Határozati javaslatot terjeszt be, hogy a törvényjavaslatot vegyék le a napirendről és a kormány terjesszen egy olyan törvényjavaslatot a) nemzetgyűlés elé, amely a földbirtokreform gyors végrehajtását lehetővé teszi. Kifogásolja, hogy a háborús birtokok is ugyanolyan előnyben részesülnek a hitel megszerzésénél mint a többi birtokok. Azokból az összegekből, amelyek a hitelpiacon a kormány rendelkezésre állanak, elsősorban a kisbirtokosokat kell kiemelni és a nyújtandó hitel 50 százalékát ezeknek kell juttatni.

Végül a földbirtokreform végrehajtása során tapasztalt állítólagos visszaélésekről szól. A javaslatot nem fogadja el.

Az elnök ezután félbeszakítja a vitát és napirendi javaslatot tesz. A következő ülés holnap a mai napirenddel.

Ezután **Görgey István** terjeszti elő sürgős interpellációját.

Kérdezi, hajlandó-e a pénzügyminiszter az OMGÉ-nél oda hatni, hogy a változott pénzügyi helyzetre való tekintettel a szőlőgazdákknak kiltatásba helyezett szőlő megmunkálási hitelt alacsonyabb kamattal mellett folyósítsa.

Bud János pénzügyminiszter azonnal válaszol az interpellációra:

A mai beszédekből — mondotta — kivesendült az az észrevétel, mintha a kormány a mezőgazdasági hitellel kapcsolatban nem tördődnék a kis existenciákkal. Tiltakozik az ellen a beállítás ellen mert amióta ezen a helyen van, bebizonyítja, hogy ennek az ellenkezője az igaz.

Ahol lehetett mindig örömmel látott a kisgazda társadalom segítségére és ezt meg fogja tenni a jövőben is. (Éljenzés.) Most is megnyugtatót mindenkinek, hogy gondja van a kisgazdatársadalomra. Ezek az intenciók vezették akkor is, amikor az OKH belviszonyait rendezni akarta. Nem tudja megérteni, hogyan lehetséges az hogy ilyen magas kamattal mellett adják tovább éppen a szőlőgazdákknak azolcsó pénzeket, amikor éppen a szőlőgazdák vannak a legmórossabb helyzetben. Ugy látja, hogy itt bizonyos adminisztrációs hibák vannak, de reméli, hogy az OKH-nak mostani elnöke aki szociális érdelemmel van eltelve, ezeket a kérdéseket meg fogja oldani. A maga részéről a legmórossabb befolyását fogja érvényesíteni e tekintetben, mert itt rendet kell teremteni, mert ma a gazdasági élet nem bírja el ezt a túlzott kamatterhet. (Taps és éljenzés.)

Az interpelláló képviselő és a Ház a választ tudomásul veszi s ezzel az ülés fél 3 órakor véget ért.

Gyógyászati és kereskedelmi **Dobozok,** minden változatban készítenek
DAVIDHAZY KALMAN könyvtárosa és dobozgyártó r.-t.-ndi, DEBRECEN FÜVÉSZKERT-U. 5

Lord Newton éles beszéde az antant katonai ellenőrző bizottságai ellen.

Mindenféle rendszabállyal megakadályozzák a legyőzött államok talpraállását.

London, ápr. 2.

Lord Newton kijelentette, a legnagyobb katonai hatóságok azt monják, hogy a németek nincsenek abban a helyzetben, hogy bárminő ellenségeskedést kifejtsek. Beszélnek a leszerelésről, de eddig egyelőre a volt ellenséges államok szereltek le, míg a többi állam, illetve ezek közül egyik-másik nagyobb hadsereget tart fenn, mint a háború előtt. Az igazság az,

valahányszor egy volt ellenséges állam a lábbadozás jeleit mutatja, mindannyiszor szomszédai, amelyek valamennyien állig fel vannak fegyverkezve, aggályoskodnak és ellenőrzési bizottságok, valamint katonai megszállás formájában sürgős elővigyázatossági rendszabályokat követelnek.

Ha engednénk, hogy a biztonság kérdésében a francia felfogás érvényesüljön, akkor ezek a bizottságok örökre megmaradnának és a bizottságok által felfedezett vétséget — ami még rosszabb lenne — a katonai megszállás meghosszabbítására használnák ki. Ahhoz, hogy egész Európában ismét jobb hangulat álljon helyre, az egyik leghatályosabb lépés az volna, ha

ezeknek az ellenőrző bizottságoknak hamarosan végét vetnék.

Dr. Baltazár Dezső püspök tegnap hazaérkezett.

A második út eredménye 40.000 dollár. — Dr. Baltazár Dezső nyilatkozata

Tegnap délután esendben, minden ünnepélyes fogadtatást mellőzve, közel félévi távollét után visszatért Debrecenben dr. Baltazár Dezső püspök Amerikából.

Vejezett hűséges kísérő társa Bába Mihály debreceni lelképásztor. Fia László, továbbra is Amerikában maradt.

Fogadtatására — mint ahogy rendelte — csupán legszűkebb családköre és Márk Endre udvari tanácsos jelentek meg.

A püspököt a hosszú, fáradtságos amerikai út nem törte meg. Friss, jó egészségnél örvend és boldog, hogy Isten segédelmével megtevé az utat, újra családja körében lehet.

Második amerikai útjáról dr. Baltazár Dezső püspök a következőket jelentette ki:

— Második amerikai útunk úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben eredményesebb az első amerikai útnál. Az általános gazdasági pangás, az elnök választással rendszerint járó bizonytalanság, az amerikai társadalom elfásultsága és kimerülése az évek óta reá önző gyűjtési akciók terén és az amerikai magyar reformátusok között a tiffini egyezmény nyomán keletkezett visszavonás és kedvetlenség: a mi gyűjtésünk számára is kedvezőtlen helyzetet teremtett, amelynek hátrányait leküzdeni minden fizikai, szellemi és erkölcsi erőnköt igénybe vevő munka volt.

— A politikai ellentétek kieleződése is kedvezőtlenül hatott. 1922-

Lord Salisbury kijelentette, hogy erre a kérdésre a válasz talán igenlő lenne. Történeket mulasztások, még pedig fontos pontokban, amelyek a megszállás időhatárára vonatkozó rendelkezésekben foglaltnak. Kétségtelen az is, hogy Németország a maga leszerelése terén sokat tett, tény azonban hogy egyes lényeges pontokat nem vett figyelembe.

Salisbury hozzátette, hogy a német kormány jelenleg jóakaratot mutat, amit az angol kormány örömmel ismer el. Nem jutottunk még azonban odáig, mondotta, hogy ebben a tekintetben teljesen felesleges legyen már a háború idejéből való gépezet. Mindenki örülni fog, ha eljő az idő, amikor ezek a külön bizottságok eltűnhetnek. A fegyverkezések tekintetében Lord Salisbury kijelentette, hogy Nagy-Britanniára minden szempontból rendkívül fontos, hogy a fegyverkezéseket korlátozzák. Nem követnek el nagyobb hibát — ezzel legyen mindenki tisztában — mintha azt hiszik, hogy a jegyzőkönyv megfeneklése miatt a brit kormánynak többé nincs érdeke a fegyverkezések korlátozásában. A dolog semmiképp sem áll így, mert a brit kormány a többi kormánnyal egyetemben továbbra is a lefegyverkezés megvalósítására törekszik.

tást biztosított, ami 10 százalék mellett 10.000 dollár tőkének felel meg. Ezen kívül úgy egyesek, mint testületek kötelezték magukat, vagy egyszersmindenkori, vagy évi járulékok fizetésére és pedig vagy bizonyos évig, vagy örökösen. Hogy pedig ezek a kötelezések mit érnek, azt láttuk az első missziói úti kapcsolatban tett ígéretekből. A heváltásuk legalább kétszer annyi összeget tett ki, mint a mennyire az ígért szólt.

— Mindezeket számba véve és a lepszámítások alapján, vagyis legelső hangon számítva 40.000 (negyvenezer) dollárra tehető a második amerikai útunk anyagi eredménye.

A debreceni honvédtörvényszék halálraítélt egy őrsvezetőt.

A nyiregyházi katona akasztás bűnügye.

Még élénk emlékezetben van a közönségnek az a vérfagyasztó önbíráskodás, mely ez év március 4-én Nyiregyházaán történt, amidőn

Madár Antal őrsvezető felakasztotta a kaszárnya padlásán Nahaj József szökevény közhuszárt.

Tegnap tüzték ki bűnügyet a debreceni honvédtörvényszéken tárgyalásra. Szokatlan nagy érdeklődés nyilvánult meg a tárgyalást dr. Mányi Márton hadnagy vezette. A vádat dr. Brechtel Frigyes hadnagy képviselte.

Pontban 9 órakor megkezdődött a tárgyalás. Jegyzőkönyvbe vették a személyi adatokat. Az elsőrendű vádlott Madár Antal őrsvezető polgári életben cipész, 1922 óta szolgál

Amiből a misszió készpénzbevételéből ezidőszerint 18.340 dollár.

— Ezidőszerint tehát mindazoknak az igényeknek, amelyek a szoros értelemben vett kollégiumi cél körén kívül az első út eredményéből segítve lettek, bizonyos ideig, várni kell. Reméljük nem sokáig, mert a közel jövőben nagyobb amerikai összegek lesznek esedékesek.

— Hálával és csodálattal emlékezem meg azokról az amerikai testvéreimről, akik fáradságukat, idejüket, áldozataikat nem kímélve, buzgókodtak és buzgókodnak misszióink sikere körül és hálával minden kisebb-nagyobb segítőkészről. De mindenképp felett Istenről, akinek kegyelme előmenetelt adott.

a nemzeti hadseregben, büntetlen előéletű. A másodrendű vádlott Cs. Szabó Sándor földműves a harmadik vádlott Szabó István földműves, kisebb fegyelmi kihágásért volt büntetve

Ezután Mányi Antal felolvassa a vádat, mely szerint mind a három katona gyilkosság büntetével van vádolva.

mert 1925. március 4-én késő este a szénás padlásán a fegyvertisztító zsinórra felakasztotta Nahaj József közhuszárt e tettét be is ismerték.

Ezután a tárgyalás vezetőnek arra a kérdésre, hogy bünsőnek érzik-e magukat, mindenik vádlott igennel felelt.

Madár elmondja a gyilkosság lefolyását.

Majd Madár egyedül maradt és elmondta, hogy a felakasztott Nahaj már ötödször szökött meg és március 4-én, mikor szolgálatban volt találkozott vele. Elfogta és az irodába zárta. Megpírongatta szökéséért, mert Cs. Szabó Sándort Szabó Istvánt is ő miatt büntették meg.

A korholásra kijelentette Nahaj, hogy ő nem bolond szolgálni. Ma zsoldos hadsereg van, az köteles szolgálni, aki akar, őt hiába viszik vissza a századhoz Ugyis újra elfog szököni. Most csak az szolgál, aki bolond vagy marha.

Nahajnak e hazafiatlan kijelentésére Madár Antalt elfogta a harag. Behívta Szabó Sándort és Szabó István huszárokat akiket a századparancsnok Nahaj szökése miatt kötetett ki, elmondta nekik, hogy Nahajt ismét a pályaudvaron fogta el, mit csinálnának ők vele. A huszárok nem feleltek, mire ő azt mondta.

— Akasszatok fel!

A huszárok előbb vonakodtak, később hosszas rábeszélés után Szabó István vállalkozott rá hogy ő felakasztja egy fegyvertisztító zsinórral.

Ezután el is indult a zsinórral a szénapadlásra. Tíz perc múlva Madár Antal a halálraítélt Nahaj Józsefet felkísérte a szénapadlásra. Az úton menetközben Nahaj kérdezte Madártól, hogy hová viszi s erre Madár a következő szimbolikus választ adta:

— Ha alhatnál, odakísérlek, ahol kialhatod magadat

Utána Madár felkísérte Nahajt az istálló padlására, ahol este 9 óra után lévén, teljesen koromsötét volt, hogy még egymást sem láthatták. Amint felértek a padlásra, a másik két huszár azonnal megragadta Nahaj Józsefet, Szabó István nyakára téve a hurkot, beakasztotta a kötele a gerendába. A felakasztott Nahaj néhány hörgés után hamarosan ki is szenvedett.

Mikor Madár Antal őrsvezető meggyőződött arról, hogy Nahaj már meghalt a másik két huszárral együtt lement a padlásról. Lejőve csak nyugodtan fekdüjenek le, ő

a huszároknak azt mondta, hogy ő mindenért felel.

Az elnök: A tett elkövetése után nem érzett lelkiismeret furdalást?

Madár: De igen. Tettem elkövetése után borzadtam csak meg attól, hogy egy hazaáruló miatt bűncseletem az életemet.

Az elnök kérdése után így folytatta vallomását Madár őrsvezető:

Másnap reggel korán már észrevették Nahaj huszár holttestét. Én ekkor még nem mondtam senki-nek, hogy én akasztottam fel de nem azért mert el akartam titkolni, hanem csak azért, mert szolgálati úton akartam jelenteni a százados úrnak. Amint nyilvánosságra került a laktanyában az akasztás, az ügyeletes tizedes, a törzsőrmester és a laktanya ügyeletes tiszt felmentek a padlásra s levágták Nahaj huszár holttestét.

En reggel a tiszthelyettes úrnak önakasztást jelentettem, mert nem akartam, hogy tettemet huszártársaim megtudják. De akkora már a két huszár önként jelentkezett.

Tárgyalásvezető: Igaz-e hogy Nahaj József már régebb idő óta állandóan hazafiatlan kijelentéseket tett a századnál, amelyek alkalmassak lehettek volna a fegyverkezéssel előidézésére?

Madár: Igaz. Nahaj már ötödször szökött meg a századtól s állandóan biztatta katonatársait, hogy ne katonáskodjanak.

Tárgyalásvezető: A két huszár azal védekeztek, hogy félelemből követték el tettüket, mert maga megfenyegette őket, hogy ha nem csinálják meg akkor ő velük fog végezni.

Madár: Ez nem való. Én nem fenyegettem őket egyáltalában. Ők róvid rábeszélés után önként vállalták.

Tárgyalásvezető: Hány óra lehetett akkor?

Madár: Este féltíz. Mikor a két huszár Nahajt felakasztotta, akkor a lába érte az alsó gerendát és erre én azt parancsoltam, hogy húzzák feljebb, ami meg is történt. Erre gyufát gyújtottam, hogy megnézzem az arcát, ami akkor már egészen fekete volt. Utána néhányszor megpróbáltam s csak azután mentem le a padlásról.

Madár Antal vallomásának végzetével Cs. Szabó Sándor tett vallomást. A tényeket nagyjából adja elő mint Madár csak néhány részben van differencia a két vallomás között. Ugyanis azt adja elő, hogy mikor Madár őrzetve Nahajt felkísérte a padlásra, ő azonnal mind a két kezét hátra csavarta s Szabó István pedig a hurkot a kezére akarta tenni Erre Madár azt parancsolta, hogy a nyakára kell tenni, még pedig a pusztá nyakára s nem a zubbony gallérijára.

Ugyanilyen értelemben vallott Szabó István is. Vallomásukat szembeállítás után is fenntartották.

A vádlottak kihallgatása után dr. Mánya tárgyalásvezető hadbíró 5

perc szünetet rendelt el. Szünet után hallgatta ki a hadbíró Jüll József századost, annak a századnak a parancsnokát melynek a huszárszaktás történt. Elmondja, hogy Besztercey tiszthelyettes jelentete neki reggel az akasztást, ő azonnal összeállította a századot s kérdezte, hogy ki akasztotta fel Nahajt. Mire önként előlépett Cs. Szabó Sándor és Szabó István Madár Antal igen komoly megbízható jó katonának ismerte.

Hasonló értelemben vallottak Besztercey tiszthelyettes, Mann tizedes.

Ezután Mánya őrnagy tárgyalásvezető déli egy órákor félbeszakította a tárgyalást és délután 4 órára tüzte ki.

A délutáni tárgyalás.

A tárgyalást vezető Mánya Márton délután 4 óra előtt pár perccel nyitotta meg újból a tárgyalást. — Folytatták a tanúkihallgatásokat. — Gégény Gábor, Borovics András és Poczodi Bertalan tanúk kihallgatása után Mánya Márton tárgyalást vezető a boncjegyzőkönyvet olvassa fel ezután, majd az orvosszakértőket hallgatják ki.

Herz Lipót ezredes orvos véleménye szerint a vádlottak teljesen be-

számíthatók voltak tettük elkövetésénél. A halál akkor állhatott be, amikor Nahaj huszár nyekkent.

Ludmány László ezredes orvos szakértő szerint is a vádlottak teljesen beszámítható állapotban követtek el a cselekményt. Véleménye szerint is a halál a két nyekkenés után következhetett be.

Mánya Márton tárgyalásvezető a bizonyítási eljárást befejezettek nyilvánítja.

Az ügyész halálos ítéletet kér.

Brechtel Frigyes alezredes ügyész mondja el ezután vádbeszédét.

A foradalmak kiölték az emberek kölcsönös megbecsülését egymás iránti türelmességet, elnézést, amit talán a legfontosabb, a felebaráti szeretet. Nap-nap után vagy egy-egy letörés, tolvajlás és éppen ilyen közönséges, mindennapi tényé vált gy embernek elpusztítása vagy megölése. Itt vannak a közelmúlt események, egy-egy igazán megdöbbentő vádlattias gyilkosság. Az erkölcsöknek ebből a lesültyedésből emelkedett ki a jelen bünper anyaga is. Az államhatalom legfontosabb kötelessége ennek az irányzatnak elejét állni és az életbiztonságot a legszigorúbb intézkedésekkel biztosítani.

A vádlottak védekezéséből tényként megállapítja azt, hogy tettük teljesen önálló egyéni cselekedet, akció volt, amelyet senki befolyására nem tettek, hanem egvedül és kizárólag saját szándékából hajtották azt végre. A vádlottak cselekményének érdemi elbírálásánál teljesen mellékkörülmény Nohaj egyénisége személye vagy a vádlottak által említett fegyelmetlenség, hazafiatlan, ság Ennek megítélésére a vádlottak nem voltak hivatottak. Két szempont áll egymással szemben: az egyik a dicséretes kötelességtudás, a másik életbiztonság kérdése. Amilyen nagy szerepe van az egyiknek, éppen annyira szükséges az állam szempontjából a másik. A bíróság nem térhet ki az elől, hogy a törvényt ebben az esetben teljes szigorral alkalmazza. Hivatkozik itt az orvosszakértők véleményére. — Az, hogy ők a törvényt nem ismerték, nem menti őket. A második és harmadrendű vádlottak azzal állnak elő, hogy ők nem voltak kioktatva arra vonatkozóan, hogy ilyen állítólagos parancsot nem szabad teljesíteni. — egészen nevétséges, mert már az iskolából tanúlhatták a 10 parancsot, tehát, hogy ne öl.

Fenn kell tartani vádját és megvádolja Madár elsőrendű vádlottat a katonai BTK 413 szakaszába ütköző, a 414 szakasz 33-ik pontja szerint minősülő bérnyilkosság, másodrendű Szabó István és Cs. Szabó Sándor harmadrendű vádlottakat a 413 szakaszba ütköző és a 414 § 4. pontja szerint minősülő közönséges gyilkosság büntetében. A katonai bűnvádi perrendtartás 308-ik paragrafusának utolsó előtti bekezdéséhez képest indít-

ványozza, hogy a kötél általi halál első sorban Szabó István, másodsor Cs. Szabó Sándoron és harmadik nap Madár Antal őrzetve hajtassék végre.

Ezután avédőbeszédre került a sor.

Madár Antal vádója Schvarcz ügyvéd mondja el védőbeszédét. Szörnyű a — mondja — de nem az indok. Vádlott tulzolt hazafias érzés, követte el cselekedetét. Nem tudta elnézi Nohaj hazafiatlan, fegyelmetlenül viselkedését, aki szögyent hozott századára, sőt hazájára, megszögte esküjét és erős felindulásában határozta el magát hogy ezt az embert elteszi láb alól. Ab ünvádi perrendtartás 309 paragrafusát nem lehet alkalmazni, mert szerint csak az agyonlövésért jár halálbüntetés. — Véleménye szerint e paragrafus megadja az enyhítő okot. Ő itt nem közönséges gyilkosságot állapítana meg Hiszen a vádlottak első sorban arra számítottak, hogy csak ijesztési játek foglfolyni, tehát szándékuk nem iránult az emberi élet kioltására, csak odafenn a padlásan egy pillanat alatt történt meg ez a cselekmény és így a Btk. 419 paragrafusa szerint emberdélis büntetése forog fenn Enyhítő körülményül tudható be a vádlottak büntetlen előlete, nemes, hazafias felbuzdulása jó minősítése. Kéri védenca büntetésénél e körülmények betudását.

Ezután Halász ügyvéd másod és harmadrendű vádlottak védője mondott védőbeszédét. Hivatkozik a védencei egybehangzó vallomására. A cselekmény elkövetésénél bizonyítottnak látja azt a körülményt, hogy hogy akkor, amikor Nohaj az alsó gerendán állott és Madár meglökte, az a meglökés után halt meg. Csak arról lehet szó, hogy a 419 szakasz alkalmazásánál. Másod és harmadrendű vádlottak nem voltak tudatában annak, hogy büntetendő cselekményt követtek el Bizonyítékok ellenük nem szólnak. Ezért az eljárás csak önbeismerő vallomásnak köszönhető.

Brechtel Frigyes ügyész reflektál ezután az elhangzott védőbeszédre. A 419 szakasz alkalmazása Madárra vonatkozóan nem alkalmazható, mert beismerte, hogy elhatározta a felakasztást. Másodsor szándéka arra irányult, hogy Nohaj meghaljon és harmadsor beismerte, hogy ő maga adta a parancsot arra, hogy végezzenek vele.

Madárt kötél általi halálra ítélték.

6 óra előtt 5 perccel a bíróság tanácskozásra vonult vissza. Fel 8 előtt pár perccel vonult be a bíróság és hirdette ki az ítéletet, amely szerint

a hadi törvényszék bűnösnek mondja ki elsőrendű vádlottak) Madár Antal járóv.-t a 413 szakaszba ütköző annak 4-ik pontja szerint minősített gyilkosság büntetében ésezt a BTK 215 paragrafus alapján a 45 paragrafus alkalmazásával, amellet, hogy vádlottat a honvédség kötelékéből kicsapja, közlegényné lefokozza, kötél általi halálra ítéli.

Szabó István másodrendű és Cs. Szabó Sándor harmadrendű vádlottakat bűnösnek mondja ki a BTK. 419. szakaszba ütköző emberölés büntetében, amit azzal követtek el, hogy ellenséges szándékból aként cselekedtek, hogy a Nahaj huszár ellen irányult és abból annak halála következett, ezért a haditörvényszék a 421. §-a alapján a BTK. 25. szakaszhoz fűzött megjegyzés második pontja a 92. §, valamint a bűnvádi perrendtartás 309. §-a harmadik pontjának alkalmazásával

két évi börtönrre és a hatodik hónap magánfogsággal súlyosbíttott súlyos börtönrre ítéli.

Az indokolásban a haditörvényszék Madárra vonatkozóan súlyosbíttó körülményt nem észlelt, azonban enyhítő körülménynek vette Madár őrzetvénél a büntetlen előlelet fegyelmetlen hazafias magatartását és hogy a cselekményt hazafias felbuzdulásából követte el. Másod és harmadrendű vádlottakra vonatkozóan a haditörvényszék ténygént azt állapította meg, nevezettek abban a meggyőződésben voltak, hogy Nahaj huszárt megfogják ijesztetni. Egyébként Nahaj halálába be nem folytak. Ellenséges szándékból cselekedtek, azonban emberölés szándéka nélkül. Súlyosbíttó körülményt nem észlelt náluk.

Vádlottak arra a kérdésre, hogy megértették-e az ítéletet igennel felelnek.

Madár semmisségi panasszal él és kegyelemért folyamodik.

Ügyész első rendű vádlottára vonatkozóan az ítélet tudomásul veszi, másodrendű vádlottakra vonatkozóan illetékes parancsnoksága rendelkezését bevárja.

Másodrendű vádlottak felebbezésük bejelentésére 3 napi gondolkodási időt kaptak.

A haditörvényszék ezután kegyelmi tanácscsá alakult át

Lord Grey szerint a világ olyan fordulóponthoz ért, amelyen eldől, hogy a jövőben háború vagy béke lesz-e a világon.

Angliának nem szabad az elkülönülés politikáját üzni. — Franciaországot és Németországot az egyenlőség feltételével kell együttműködésre bírni. — A nemzetközi politika felé.

London, apr. 2.

Egy késő este közzétett jelentés szerint Austen Chamberlain külügyi államtitkár kedden egy magántársaságban tartott beszédében a többek között azt mondotta, hogy ő őszinte híve a Nemzetek Szövetségének és neki nagybizalma van annak jövőjében. A Nemzetek Szövetsége keretén kívül álló nemzetekben bizalmat kellene kelteni annak munkája és célszerűsége iránt, hogy azok indítatva érezzék magukat a Nemzetek Szövetségének tagjává válni. A Nemzetek Szövetsége ilyen módon egyre nagyobb erővel léphetne fel.

Lord Grey kifejtette, hogy Chamberlainnak az alsóházban tartott legutóbbi beszéde igen megfelelő szellemű volt. A szónok azt hiszi, hogy a kormány előnyös irányban halad. Két nagy hiba van, amelynek elkövetése veszéllyel fenyeget. Az egyik az elkülönülés politikája. Közvetlenül ugyan nem fenyeget háború, bizonyos azonban, hogy a világ olyan fordulóponthoz ért, amelyen eldől, vajjon a jövőben háború vagy béke lesz-e a világon. Meg kell továbbá gondolni a következőket: az 1870-iki háború után a győztesek hármas szövetséget kötöttek a legyőzöttek ellen s ebben a tényben gyökerezett a csirája az 1914-iki háborúnak.

Ha az 1914-iki győztesek a hármas szövetségnek egy hasonló rendszerét követik a legyőzöttek szemben, úgy az idők folyamán ennek ugyanez lesz a következménye.

Az ő véleménye szerint Chamberlain eltalálta az igazságot, amidőn Genfből való visszatérése után az alsóházban azt mondotta, hogy a fegyverkezés fokozása és az a körülmény, hogy Európában fegyverraktárak találhatók, új európai háborúra fognak vezetni. Ez a helyzet leglényegesebb tényezője. Ha a fegyverkezéseket tovább nem fokoznak,

úgy a fegyverkezés korlátozására összehívandó egyszerű értekezletnek még nem volna eredménye, ha a biztonság kérdését nem intézik el. Igaz az, hogy a biztonságot csak mindent felölelő egyezmények alapján lehet elérni. Erre azonban nem lehet várni. Oroszországot egyelőre nem lehet belevonni ebbe az egyezménybe. — Ilyen körülmények között minenekelőtt azt kell eldönteni, hogy mi legyen az első lépés: jegyzőkönyv, vagy szerződés. Ezt a lépést a népszövetségnek kell megtennie. A második lépés az volna, hogy Nagy-Britannia, Franciaország és Németország abban részt vennének. Chamberlain annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Németországot szintén tette meg javaslatait. Németországot ma tehetetlen, ezt az alkalmat azonban nem szabad elmúlasztani, mert Németország szervező képessége folytán a hatóerőben legjelentősebb nemzeté válhatik a szárazföldön.

A dolgot nem lehet előbbrevinni, ha nem számolunk Németországgal. Németországot és Franciaországot az egyenlőség feltételének felállításával kell rábírni az együttműködésre; akkor megteremtődik az az eszköz, aminők a segítségével valami tökéletes, egész dolgot lehet elérni. Franciaország biztonságának magában kell foglalnia Németországnak és Európa minden többi részének biztonságát is. Angliának nem szabad az elkülönülés politikáját üzni. Anglia nem lesz mindaddig biztos helyzetben, amíg nagy szomszédainak biztonsága nem teremődik meg. Ha ő jól értette meg Chamberlaint, úgy Chamberlainnak az a véleménye, — hogy mos kínálkozik a lehetőség arra, hogy ennek az előfeltételnek a teljesedését meg lehet kezdeni. Grey végül örömeinek adott kifejezést a felett, hogy a mostani kormányának szándékában van gyakorlatilag is

Róth Imre divatárubáza
Csapó-utca 37. (Burgondia sarok.)

Jsmét megkezdte férfi és női szövet, fehérnemű, vászon, sephir, kanavász, liberty, karton, női, férfi és gyermekharisnya és rövidárúk mélyen leszállított árban való árusítását

együttműködni a Nemzetek Szövetségével és oly lépést megtenni, ami esetleg nemzetközi politikára vezet és olyan mindenkire kiterjedő tervet érlel meg a teljesedésre, amilyen mindeddig nem kínálkozott.

A csehek négy magyar leányt elítéltek a Hymnus miatt.

Prága, ápr. 2. A pozsonyi törvényszéken újabb Hymnus-pert tárgyaltak. Az elmúlt év Szent István napján tartott istentisztelet végén a vádlottak: Győri Julia, Maróczy Teréz, Nagy Lenke és Hegedűs Mária rázendítettek a Hymnusra, mire a templomban levők szinte énekeltek a Hymnuszt. A csendőrség a négy leány ellen feljelentést tett. A bíróság a leányokat közbéke háborítás vétsége miatt 14 napi fegháza ítélté.

Holland érdekltség a miskolci kőszénréteg kiaknázásért.

Miskolc, ápr. 2. Egy miskolci érdekltség már régen dolgozik azon, hogy megfelelő tőkét tudjon összehozni a Miskolc alatt lévő kőszén réteg kiaknázására. Mint értesülünk a napokban sikerült összehozni egy holland érdekltséget, amely egyelőre 350 ezer holland forinttal, amely 10 milliárd magyar koronának felel meg — hozzáfog a tárnák feltárásához.

Az Ébredő Magyarok nagy sakkversenye.

Fokozódó érdeklődéssel folyik az ÉME első nyilvános sakkversenye. A naponta megjelendő játékosok nagy számú érdeklődőket vonzanak magukkal a kellemesen fűtött Uránia mozgó alatti tágas Clubbhelyiségekbe.

Az első osztályú verseny állása a harmadik forduló után: dr. Kocsis és Torma 2 (1), dr. Hausner 1 fél (1) Kiss 1 (1), Hajdú fél (1), Kónya, Kulcsár (1), Kulcsár Kálmán (3). A zárjelben levő számok a függő játszmákat jelzik.

A második osztályban 2 csoport küzd, amelyből a 3—3 első kerül be a döntőbe. Az A csoport állása: dr. Bay 4(5), Hóra 3 (5), Radvánszki és Király 2 (5), Weidner 1 (8), László 1 (7), Heinrich 1 (6), Ludmann (9), dr. Auerbach (7) Kiss (6). A B) csoport állása: Halász 4 (5), Fűhrer 3 fél (2), Dobesch 3 (6), Bauman és Kubinyi 2 (6), Szolárszky 1 fél (6), id. Lehmann (7), Szabadzállásy (6), dr. Kovács (5). A zárjelben levő számok a hátralévő játszmákat jelzik.

A verseny naponta 6—9 óráig van (szombat kivéve.) Érdeklődőket az egyesület mindenkor szívesen lát.

KNOTTI KOVÁCSNÉ
szabászati és varrósiskolája
KOSSUTH-UTCA 45. SZÁM.
Belépőt 9 órától 1 óráig, d. n. 3—5-ig.

Gazdasági kocsi,
Luxus hintók,
Gummi kerekek,
RIESZ HENRIK kocsigyár

A pénzügyminiszter Olaszországba megy üdülni.

Öt új rendelet kibocsátása.

Bud János pénzügyminiszter a következőket mondta munkatársunknak:

Tíz éve nem voltam már szabadságon, most tehát néhány hétre elutazom Olaszországba, ahonnan csak húsvét után érkezem vissza Budapestre. A pihenésre annál is inkább szükségem van, mert hiszen húsvét után újból sok munka vár rám. Pénteken már utazom és így nem tudom, hogy a szanálási bizottságnak hét-főre tervezett ülését megtartjuk-e vagy sem. Az én felfogásom az, hogy ezt az ülést az appropriációs törvény javaslattal kapcsolatos rendeletek letárgyalása céljából távollétemben is meg lehet tartani, mert hiszen ezek a rendeletek már teljesen el-

készültek és így már csak a szanálási bizottság véleményének meghallgatása van hátra, hogy a rendeletek legrövidebb időn belül való kibocsátása akadályokba ne ütközzék.

Az öt rendelet egyébként a következő:

Először a tözsdeáról, másodsor az adóilleték leszállításáról, harmadszor részvényösszevonásról, negyedszer a jelzálogkérdésről, ötödször a hitelbiztosításról szóló rendeletek.

Mihelyst Olaszországból hazakerkezem, teljes erővel hozzáfogunk az 1925—26 évi költségvetés előkészítéséhez, amelynek júliusra okvetlenül a Ház elé kell kerülni.

A Pötör Gyula öngyilkossága.

Detektívek mentek Kassára.

A Kassáról érkezett táviratjelentések szerint a helvezet most már kétségtelenül világosan megállapítható, hogy a Sternberg közszében öngyilkosságot elkövetett fiatalember Pötör Gyula, a Teréz-körúti rablógyilkossal azonos. A kassai, valamint az elmúzi rendőrség mely a főkapitányság által kiadott fényképet és ujjlenyomatot összehasonlítva megállapították Pötör személyazonosságát. A rendőri főbiztos és Angyal detektív-főfelügyelő, valamint Vogl József rendőr kapitány együttes megbízást tartottak. Ezen a megbeszélésen elhatározták hogy a magukkal viendő ujjlenyomatok és fénykép alapján megállapítsák Pötör személyazonosságát.

Vogl és Angyal detektív-főfelügyelő ma délután 4 órakor a Kassára induló gyorsvonattal elutaztak Budapestről. A meghívottak magukkal viszik az összes frakot, valamint azokat a bizonyítéko-

kat, amelyek Pötör felismeréséhez szükségesek.

Ma délelőtti szó volt arról, hogy Sargulyt és Bollát magukkal viszik, de teljesen elegendő bizonyíték az ujjlenyomat és a fénykép arra hogy a rendőrtisztviselők megállapíthassák hogy tényleg Pötör Gyula-e az a személy, akit a Teréz-körúti rablógyilkossággal vádolnak.

A kassai rendőrség azt az értesítést küldte a budapesti rendőrségnek, hogy Pötörnek a Váci-körút 74. sz. alatt levő házában nagyobb összegű csekkorona van elrejtve. Tegnap este detektívek mentek ki a megjelölt helyre ahol az Elektromos Művek épülete van. A detektívek nem tudták semmiféle felvilágosítást adni. Habár Pötör tényleg alkalmazásban volt a Vilamos műveknél, de az utóbbi években nem fordult ott meg. Lehetséges, hogy a kassai rendőrség tévesen adta le a házszámot.

Ujdonságok.

Debreceni mérnökök közgyűlése. A Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége debreceni osztálya folyó évi április hó 5-én (vasárnap) délelőtti fél 11 órakor, a városháza (Ferenc József ut. 20. sz.) nagytermében II. évi rendes közgyűlést tartja. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és 2. jegyzőkönyvhitelesítés felkérése. 2. Meskó Kálmán kir. műszaki tanácsos: Debrecen sz. kir. város szennyvíztisztító üteleének ismertetése. 3. Működési jelentés az 1924. évről. 4. Működési bizottság létszámának újból való megállapítása és három működési bizottsági tag (1925—1927. évek) választása. 5. Indítványok. Debrecen. 1925. március hó. szolnoki Jármy Tamás. elnök. Simonffy Miklós. jegyző.

Padrah Sándor közjegyző meghalt. Vármegyeszerte nagy részvétet keltett Padrah Sándor hajdúszoboszlói közjegyző halála. Az elhunyt 72 éves volt, oszlovs tagja a szabadclvű pártnak. Temetésén a vármegye küldöttségileg vesz részt.

Ha jól akar mulatni vasárnap, vegye meg a „Villám”-ot, a legolcsóbb élelpet.

Eva vizet igyunk!

Előadás. Debrecen város ujonnan létesített modern szennyvíztisztító telepét fogja ismertetni eMskó Kálmán kir. műszaki tanácsos a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége debreceni osztályának közgyűlése keretében. Az előadás vasárnap április 5-én délelőtti fél 11 órakor kezdődik a városháza nagytermében. Minden érdeklődőt szívesen lát az elnökség. Belépőtíj nincs.

Jönnek: Dante Pokla és a Tízparancsolat!

Nagyvárnyu kanvaróiarvány Békéscsában. Békéscsabaról jelentik: A közösi polgári leánviskolát bezárták, mert a növendékek tíz százaléka kanvaróban megbetegedett.

Dienes kiállítás. „Művészházban” nyitva este 6-ig. Szent Anna-u. 5.

Gyerge áramu szervező ipari tanfolyam kezdődik április 16-án a fémipariszkolában. Széchenyi ut. 2. szám. A tanfolyam elvégzése munkakönyv váltásra jogosít. A tanfolyam öt hétig tart. Előadás kedd, csütörtök és szombat este 6—9 óra között. Gyakorlati órák vasárnap tartanak. A tandíj 325 ezer korona. Beiratkozni mindennap délután 3—5 óra között a fémipariszkolában.

Jönnek: Dante Pokla és a Tízparancsolat!

Tűkörzvártás. üvegcsiszolás. régi tűkörök ujifőntése Sipkovits Béla üveg-műipari vállalata. Szív utca 14—15. Telefon 266.

A Debreceni Kálvinisták Templom egyesületének hitvédelmi szakosztálya április hó 3-án, délután 6 órakor rendes szakosztály ülést tart a kollégium dísztermében. Tárgy: Erdy János gazdasági akadémiai tanár előadása: „A keresztényen hit és a természeti törvényszerűség címmel. A gyűlésre belépő-jegy nincs. minden érdeklődő református férfit és nőt szívesen látnak és várnak.

Az országos Közegészségi Egyesület debreceni osztálya ma kezdi meg előadás sorozatát. Az első előadó dr. Belák Sándor egyetemi tanár, aki a Hygiene eredményessége és használata címmel tart előadást a Kereskedő Társulat dísztermében (Piac ucca 8.) este 6 órai kezdettel. Az érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk ezen tanulságos előadás meghallgatására. Nem tagokat is szívesen lát az elnökség.

Páratlan az érdeklődés. Ritter Anna zongoraművész nő szombati zenedei hangversenye iránt. Jegyek: Springer könyvkereskedésében.

Jönnek: Dante Pokla és a Tízparancsolat!

A Nyugat estélye. A Nyugat április hó 5-iki estélye iránt városszerte nagy az érdeklődés. A Nyugat régi s új előfizetői tudvalevően ingyen kapnak. A Nyugat megbízásából Csathó Sándor úr a Bika halljában április 3., 4. és 5-én délután 3—6-ig előfizetéseket felvesz az előfizetőknek járó estély-jegyeket kiadja.

Fényképezőgépek és fotocikkek legnagyobb választékban Berzékny műtermében Ferenc József-ut. 38. Lemezeladás darabonként is.

Mélyeség fájdalmunkban porig sujtva, de Isten bölcs akaratán megnyugodva fájdalmas szívvel tudatjuk felejtethetetlen kis leányom, unokám, testvérünk

BÁNYAI OLGA

fiatal életének 18-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát.

Felejtethetetlen kedves halottunk földi részét folyó hó 3-án (pénteken) délután 3 órakor fogjuk a ref. egyház szertartása szerint a református Nagytemplomból a Kossuth-utcai temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezni, mely végtisztességetekre rokonainkat, barátainkat fájdalmas szívvel meghívjuk.

Debrecen, 1925. április 1.

Nyugodj békében!

Bánatos anyja:
özy. ifj. **Bányai Istvánné**
szül. **Hering Gizella.**

Testvére:
Gizi, férjével **Főcsy Popovits Pál.**

Bánatos nagymamája:
özy. **Bányai Istvánné**
szül. **Harsányi Erzsébet.**

Nagybátyjai, nagynénjei és unokatestvérei:
özy. **Neudert Blahárdné**
szül. **Bányai Ilona** gyermekeivel.

Piszkay Árpádné
szül. **Bányai Erzsébet**
férjével és gyermekeivel.

Hering János
nejével és gyermekeivel.

Uj! Hölgyek figyelmébe! Uj!

Női kalapok nagy választékban érkeznek a legszebb, legújabb modellek, gyári árban a Liposai Szőrmeház ujonnan berendezett

női kalap osztályában.

Szőrme árak mélyen leszállított árban! Bika-szálloda bérház, mozi bejáratnál. **Viszonteladéknak árengedmény!**

Színház.

Április 2-án: **A waterloo-i csata**, komédia. C) bérlet.
 Április 3-án: **A waterloo-i csata**, komédia. D) bérlet.
 Április 4-én: **A kis cukros**. Vigjáték. Új betanúlással. D) bérlet.
 Április 5-én: délután 3 órakor **Búcsúkerülő**. Operette. Olcsó hely-árak.
 Este: 7 és fél órakor **Az aranyember**. Színmű. Bérletszünet.
 Április 6-án: **Süt a nap**. Életkép. Kiss Ferenc a Nemzeti színház művészenek vendégjátéka. Bérletszünet.
 Április 7-én: **Mariza grófnő** operette. Kiss Ferenc a Nemzeti színház művészenek vendégjátéka, bérletszünet.
 Április 8-án: **Krizantém**. Operette. Premiere. Bérletszünet.

Utóljára kerül ma színre az óriási sikerű, halatlanul mulatságos Waterloo-i csata. Az igazgatóság annyi újdonságot szerzett meg és vendégszerepléseket kötött le a hátralevő szezonra, hogy a legnagyobb sikerű darabokat is le kell venni a műsorról, hogy programját megvalósíthassa.

A kis cukros nagyszerű francia boházatos vigjátékban lép fell Kardess Géza hosszú idő után, szombaton a közönség elé.

Olcsó helyárrakkal, vasárnap délután a mulatságos, gyönyörű zenéjű Búcsúkerülő operette.

A Jókai centennárium alkalmából eleveníti fel a színház vasárnap este a halhatatlan író legszebb művét. Az aranyember-t.

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház művésze, aki úgy egyéniségével, mint beszédével a legmagyarabb tyust képviseli, hétfőn „Süt a nap” és kedden „Mariza grófnő”-beli vendégszereplését nagy érdeklődéssel várja a debreceni közönség.

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház művészenek hétfő és keddi vendégjátékára jegyek már válthatók.

MOZGO SZÍNHÁZAK:

APOLLO: Csak egy napig. A fehér asszony, gyönyörű úti kaland, 9 felvonásban. Griffith rendezésében, elsőrangú művészek közreműködésével.

VIGSZÍNHÁZ: Mae Murrey parádés szerepe a Főhercegnő. Izgalmas és tündérvilágban érdekes álm, ragyogó kiállításal.

Szombaton, Uránia: Hihl-kapitány dráma az Oceánon, 6 felvonásban.

Szombaton Apolló: A nagy fehér út, nagy amerikai revü 10 felvonásban.

Valódi Gyukiits kalapok
 tavaszi újdonság ::
Frank Imréné!

Máthéi János
 vízvezetők, osztonházak és fürdőberendezési vállalata
 Csapó-u. 24. Telefon 321.

Elsőrendű, fényezett
keményfa székek
 120 ezer koronás gyári árban kaphatók
KOVÁCS GYULA butorgyárában
 Darabos-utca 17. szám.

A hortobágyi legelőadó marad a régi rendszer szerint.

A hortobágyi közlegelő kérdése — mint értesülünk — a tegnapi napon nyugvó pontra jutott. A tegnapi tanácsülésem végre elhatározták, hogy 15 aranykoronás legelőadó számos jószágunkint lesz az alapdíj.

A kihajtás történik a régi rendszer szerint. A bérlő tulajdonosának jogára hajthat ki. A háztulajdonosok

a 15 aranykorona legelőadót utólag fizetik, míg a lakók a régi gyakorlat szerint előre tartoznak fizetni.

Ez a rendelkezés meg fogja nyugtatni a gazdatársadalmat, amelyet a megkülönböztetés kellemetlenül érintett és a halasztgatás a kölcsönös vita, a rossz gazdasági helyzet még jobban elkedvetlenített.

Léderernek rémlátásai vannak a fogházban.

A Margit-körúti katonai fogházból a minap szabadult ki büntetésének kitöltése után egy katona, aki egy felyosón volt elhelyezve Léderer Gusztáv főhadnaggyal, Kodolka Ferenc gyilkosával. Tekintettel arra, hogy Lédererről jóideje szinte semmi hír sem szivárgott ki, — nem édektelen az, amit ez a kiszabadult katona elmondott.

Az előadás szerint Léderer már reggel hat órakor, amikor a foglyokat leviszik az udvarra sétálni, készen várja ezt az időt. Amikor módja

nyílik, séta közben ennek is, annak is panaszkodik:

— Éjszakánként nem tudok elaludni Állandóan vért és húsdarabokat látok. Rossz feleségemnek áldozata vagyok. Már nem is vagyok az elők sorában.

Léderer nagyon lesóványodott, ázikáltag egészen megtört. Amikor egyik kiszabaduló tisztársra megkérdezte tőle, hogy mit ézen, Léderer lemondóan legyintett:

— Nem üzenek semmit, én már nem is vagyok azelők sorában.

Részleges szünetelés a vizszolgáltatásban.

Értesítjük a vízfogyasztó közönségünket, hogy i. hó 3-án, délelőtt 10—12 óráig a hálózatunkon esz-közlendő munkálatok miatt a Piac-ucca párosoldalán (Ssapó-uccától Szent-Anna-uccáig) nem lesz vízszolgáltatás.

Világítási Vállalat.

Milyen idő várható.

Hazánkban derült, száraz idő uralkodott, a hőmérséklet tovább emelkedett és nappal elérte a 15 fok C-t, maximuma 20 fok C. volt Kecskeméten. Éjszaka még bővös és itt-ott gyenge éjjeli fagy is volt.

Időjárás: Lényeges hőváltozás nem várható.

A mai tőzsde.

A korona 72.

Jól tartott volt a mai tőzsde irányzata. Nvításkor az árfolyamok a tegnapi zár-lati nivó felett mozogtak. A tőzsdei idő-későbbi folyamán azonban kedvezőtlen-nebb külföldi hírekre az árfolyamok kissé lemorzsolódtak de így is megtud-ták tartani tegnapi nivóikat, sőt egyes esetben a papirokban kisebb árverése-gek is mutatkoznak. Általában véve ba-rátságosabb volt a szén és a cukorpiac. A kuliszban M. Hitel javult, amíg a többi érték kb. a tegnapi nivón zárt. — A forgalom igen csendes volt.

Zürichi zárlat: 2705. London 2477. Newyork 518 és fél. Brüsszel 2635. Mi-lanó 2135. Amsterdam 206.62 és fél. Ber-lin 123 és héttizenhatod. Bécs 73. Szófia 377.5. Prága 1535. Varsó 100. Budapest 72. Belgrád 835. Bukarest 232

Terménvtőzsde zárlat: A mai ter-ménvtőzsdén az irányzat kenyérmagvak-

ban szilárd volt. A takarmánycikkék tar-tottak voltak. A forgalom csendes.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tisz-vidéki 512 és fél. 515. egvéb 510—512 és fél. 77 kilós tiszavidéki 517 és fél. 520. egvéb 515—517 és fél. 78 kilós tiszavi-déki 522 és fél. 525. egvéb 520—522. rozs 460—465. többi változatlan.

Fővárosi malmok listájai változatlan- nek.

Ferencvárosi sertés: Felhajtás 2300 sertés. Árak: könnyű 14—16. közép 18—19000. nehéz 19—19500.

Vágómarhavásár: Felhajtás 1171. nagy vágómarha. Árak: ökor legjobb 11—13 ezer. kivételesen 14—14500. közép 7—10 ezer. gyenge 4500—6500. bika 8500—11500. kivételesen 12—13000. közép és gyenge 4500—8500. kicsontozni való 3500—4500. növ. marha 3500—9500. A fel-hajtás jóval meghaladta a szükségletet. Az iránvzat ezért rendkívül meglany-hult. Az árak általában kgr-ként 1000. a bikáknál 1500. sőt még többel is ol-csóbodtak.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a de-vizaárfolyamokról: Angol font 344000—347000. cseh korona 2123—2143. dinár 1137—1159. dollár 5 dollárosnál nagyobb 71970—72600. kisebb 71870—72600. fran-cia frank 3753—3777. zloty 13728—13882 lei 333—335. leva 515—523. lira 2964—2982. márka 16964—17128. osztrák shil-ling 10155—10215. hollandia forint 28514—28790. svájci frank 13826—13980. dán korona 12988—13128. svéd korona 19210—19378. norvég korona 11220—11386. belga frank 3668—3700. Amsterdam 28814—28990. Belgrád 1157—1165. Ber-lin 17164—17268. Bukarest 333—335. Brüsszel 3698—3720. Kopenhága 13188—13268. Oslo 11420—11486. London 345000—347000. Milánó 2964—2982. Newyork 72170—72600. Páris 3753—3777. Prága 2143—2155. Szófia 520—524. Stockholm 19460—19578. Varsó 13828—13912. Bécs 10155—10215. Zürich 13926—14010.

Szokol, dinár francia frank, lei, lira, belga frank kifizetés és bankiegy csak a mai clearingre érvényes.

Az aranykorona mai árfolyama 14626.

Olvassa el a VILLÁN
 vasárnap száma!

Képek izléses keretezése.

Szakszerűen, pontosan és a legjutányosabb árban készíti

BLATTNER GYULA

az ország egyik legrégebbi épület üvegös, képkeretező, üveg és porcellán üzlete „ROYAL” szállodával szemben

Mely fennáll: 1861 év óta.

Óvál, kör, brüsszeli, blandel keretek, állandóan nagy raktár. — Telefon: 4—88.

— Az üzlet a déli órák alatt állandóan nyitva van. —

Mit hirdet ma az ingóságközvetítő?

Hatvan u. 1., ref. püspöki bérpalota, az udvarban.

Telefon 11-99 Telefon 11-99.

Részletfizetésre is mindent beszerezhet az Ingóságközvetítőnél!

Az Underwood-írógépek Debrecenben az Ingóságközvetítőnél rendelhetők meg a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Hogy szükség erait mindenki beszere-hesse, az Ingóságközvetítő (Hatvan u. 1.) heti vagy havi részletfizetésre is ad: férfi és női ruhákat, férfi ruhaszöveget hoz-zzávalókkal, cipőket, csizmákat, vászna-kat, kanavászkat, damasztokat, anginej-tekét, pap arokat, áev és asztalteríté-szarnitúrákat, futószőnyegeket, szőbste-keket, csipke és etanin-függönyöket, fél-hálólakat, magános árukat, órákat, ruhá-szekrényeket, székeket, hebegelőkecsiká-t, tükröket, asztalokat, a legkínőbb gra-mofonokat, szentképeket, varrógépeket, hencsereket, cimbalmodokat, gitárokat, di-ványokat, tárogatókat, fiótokat, hegedü-keket, zongorákat, és mindenféle ingósá-gokat.

Páratlan alkalmi vételek: csodaszép valódi török asztalterítők, mezőkövesdi terítők, antik vitrinek, neocok, gobelinek, gyönyörű virágvasák, virágállványok. — antik porcellánok, nippok, szertvártatók, ezüstözgetettárcák, ébresztő, zseb, ka-kukos, inga és antik órák, a legelősbőb duplaerős tányérok, kefék, lábtörlek, komplett ablaktokok, varrógépek és min-denféle ingóságok.

A legkínőbb amerikai gyárt-mánvu Standard (nagy iróat), Portable (kis kézi) és ujjalaki-tott Underwood-írógépek Debre-cenben kizárólag az Ingóságköz-ve-títőnél (Hatvan u. 1.) rendel-hetők meg a legkedvezőbb rész-letfizetési feltételek mellett.

Eladásra állandóan elfogadunk min-denféle ingóságot.

Jó liegvezze meg: ha bármit venni vagy eladni akar, mindenkéltűtőlőn el az Ingóságközvetítőbe. Milliákat spó-rokhat meg és mindent egy helyen besze-rezhet, ha itt vásárol.

Albert Belvárosi éttermei

Debrecen szab. kir. város székhá-zának Suterinében. Városház-ucca 1. szám.

Ébéd menü:

Leves, sült köret, tészta vagy sajt — — — 15,000 K

Vacsora menü:

Sült, köret, tészta vagy sajt 14,000

Nagy választékban zóna villás reggelik:

2000 korona.

Naponta friss csapolású részvény udvari sör!

Havi abonensek étlapszerinti étkezésre felvételnek!

Abonensek étkezése:

Ébéd: Leves, sült, köret, tészta vagy sajt.
 Vacsora: Sült, köret, tészta vagy sajt.

Ára 700.000 kor.

Figyelmes, előzékeny kiszolgálás biztosítva.

A n. é. közönség szíves pártfo-gását kéri

Teljes tisztelettel:

Albert Belvárosi étterem
 tulajdonosa.

A
Baksör
csapolást a
Sambrinus
már megkezdte.

IGY NÉZ KI
A VALÓDI
FEDOL
BORAX SZAPPAN

Nagy szenzáció
6 drb. levelezőlap, egy
művészi fényképnagy-
tással együtt
100 ezer korona.
TAKÁCS műtermében,
Csapó-utca 16. szám.

VIKO
HARISNYÁK
elszakíthatatlanok!
Mindenütt kapható.

Festéket,
padlólakot, brunolint, ter-
pentint, firniszt, zománclak-
ot és minden színű por-
festéket kiváló minőségben
nagyon olcsón vásárolhat:
STERN
festéküzletében **Piac ucca 10.**
„Bika” szállodával szemben

Elsőrendű
ebédlő, háló,
stb. búturok készítését jóállással és
kedvező fizetési feltételekkel vállal
Kovács Gyula butorgyáros.
Darabos-utca 17. szám.
— Alapítva 1905. évben. —

TITONELLI MIKLÓS
Kőfaragó-mester
WESSELÉNYI-TÉR 10.
Eivállal: mindenféle siremlé-
kek, sirbaltok, hősi emlékek,
épület munkáknak műköből
és terméskőből való elké-
szítését. Árak legjutá-
nyosabbak. Kész sir-
kövek telepemen
:- kaphatók. :-

FEJFÁJÁS,
nátha, szédülés, kábultság ellen legjobb az
Antidol
Fél perc alatt hat! 1 üveg: 85 adag.
Ára 120 K. Jelenlegi szorzószám 8700.
Főlerakatok: Mihalovits Jenő, Grósz
Nagy Ferenc, Bardách Dezső gyógyszer-
tárosoknál.

Építő mester urak figyelmébe!
Homokot
korlátlan mennyiségben saját föl-
demről és igámmal köbméte-
számra 50 000 K-ért
szállítok.
Téglát, vagy bármínemű fuvaro-
zást is jutányos áron vállalok.
Érdeklődni lehet: Sámson ucca 8.
szám. Árpád-tér. (VETÉSSY-NÉL.)

Apró hirdetések.

Ajánlat.
Intelligens
jobb háznál való leányt
gyermekhez alkalmaz —
Szelényiné. Széchenyi-
ucca 10. 4645
Háztartás
minden ágában, aprólék
nevelésben, tej kezelésben
iártas 28 éves asszony,
gazdasszonynak ajánlko-
zik. Homokkert-ucca 103.
4644

Kiadó
elegánsan bútorozott —
nyári lakás Nagverdő
alatt, 1 szoba, konyha,
sbeiz veranda, villany,
jóvízű kút. Értekezni le-
het Péterfia 23. 4641
Atadó
hentes üzlet berendezés-
sel, azonnal átvehető. —
Csapó-ucca 47. 4640
Egy
szoba, konyha, lakásomat
elcserelném hasonlóval.
Haid-ucca 6. 4637
Bor
saiát termelés az ismert
minőségű bakaros, csak
16.000 literenként kap-
ható mindennap. Porosz-
lav-út 53. 4632

Gyermektelen
házaspár házi munka vég-
zéséért házmesteri lakást
kap. Vigkedvű Mihály-u.
43 4631
Középkorú
jobb megjelenésű özvegy
ajánlkozik házzvezetőnő-
nek. Cím Borz-u. 18. sz.
4628

Kézimunkát
olcsón vállalok esetleg
egy hónapig ingen kézi-
munkások annak, ki 500
ezer koronát kölcsönöz.
Cím a kiadóban. 4627
Atadó lakás
bútorral, azonnal átve-
hető Kar-ucca 19. 4623

Telefonok.
villamoscsengők, villamos
orvosi műszerek, delei-
gyvítók, feszmerők, leg-
komplikáltabb műszerek
gépeket gyárt, javít vesz,
elad, cserél, villamos
anyagok, gépek, izzó lám-
pák a legolcsóbb napi
árban Földvárinnál, Deb-
recen, I. Elektrotechni-
kai gyár, Széchenyi u.
55. szám. Telefon 168. 69
Jobb nő
házzvezetőnek ajánlko-
zik gazdálkodás minden
ágában iártas. Miklós-u.
40. 4618

Arverési hirdmény.
Uiföldön Diószegi ut mel-
lett 13 hold 1035 négy-
szögöl területű föld 1925
április 4-én délután 4
órákor dr. Tervy Tamás
és dr. Kovács Béla ügy-
védek Piac u. 73. szám
alatti irodájában megtar-
tandó árverésen, a leg-
többet ígérnek haszon-
bérbe adatik. Árverési fel-
tételek urvanott megtud-
hatók. 4580

Bérbeadó
olcsó áron, főúccán gyü-
mölcs, veteményes kert.
Piac-ucca 64. sz. 4570

Kereslet.

Aranyat,
ezüstöt, briliánsat, ha-
misfogakat vesz Steiner
Mihály. Hatvan-u. 2.
szám. I. em. 1
Hulladék
ólmot vesz a kiadóhiva-
tal. x
Vendéglőmbe
5-6 millióval üzletveze-
tőt keresek százalékra
április 15-re. Cím a ki-
adóban. 4440
Fodrászegédet
kiszegítőnek fölvesz Kár-
póli. Eötvös-u. 64. 4631

Házmester
kerestetik, azonnali be-
lézésre. Értekezni lehet
Antalfy könyvkereskedé-
sében. 50
Felcsertész
keresek 2 hold kerti föl-
demhez. Értekezni Kos-
suth-ucca 9., házmester-
nél. 4643
Mindenes
főzőnő azonnal felvétetik
dr. Gévavné. Szentanna-
ucca 11. 4638

Eladás.

Elúztás
miatt sürgősen eladó. —
azonnal beköltözhető villa
a Nagverdő alatt, 2 szo-
ba, veranda, villanyvilá-
gítás, jóvízű kút 800
négyyszögöl kitűnően ter-
mő szőlővel. Tulajdonos-
sal pár napig lehet érte-
kezni. Péterfia 23. 4642
Gyümölcspálinka.
ó és új bor hordónkén-
eladó. Bor literenként is
14.000 koronáért. Szobosz-
lói-út 11-a. 4646

85 katasztrális
hold legelő, kaszálló és
nadas kevés szántóval, a
szelencsés dűlőbe Nádud-
varon eladó, esetleg ki-
adó. Értekezni Debrecen,
Tócskerti István-út 15.
szám. 4626

Eladó
böszörményi-út 8. számú
ház, beköltözhető 3 szobás
lakással. Kedvezményes
fizetési feltételekkel. 4634

Eladó
Csapókert, Apponyi-ucca
11. számú 789 négyyszögöl
jótermő szőlő, minden el-
fogadható áron. Értekezni
Darabos-ucca 23. 4631
Egy
jókarban levő vendéglő
nyul és sörház eladó. —
Timár-ucca 31. 4633

Mért szórja pénzét?

Nálam elsőrendű szép munkát kap

1 drb. gallér mosva, tükörfényesen vasalva	1500 K
1 drb. ing mosva, kemény fényesen vasalva	10.000 K
1 drb. ing mosva, puhán vasalva	7000 K
1 drb. ing otthol mosott, keményen vasalva	6000 K

Egyéb fehérneműt is mérsékelt áron felelősséggel

Fest, vegyileg tisztít férfi és női ruhát
Wacha Róbert,

ruhafestő, vegytisztító gőzmosó gyára
Debrecen, Simonyi-utca 55. szám.

Püspöki Uradalmi Bérpince R.-T., Vác.

Palackozott és hordós fajborral
általános feltűnést keltenek és
a legjobb hírnévnek örvendenek.

Kapható:
palackonként, minden fűszerüzletben.

Nagyban:
Trigárszky Emilnél, Debrecen.
Hunyadi-utca 13. Telefon: 158.

!! Tavaszi ujdonságok megérkeztek !!
Okosan teszi, ha az ünnepre ruha szükségletét már most megrendeli.
Egy öltöny mérték után 1 millió koronától.
Egy öltöny vagy kosztüm munkadíj 500.000 K.
TEGDÉS JÁNOS, Péterfia ucca 42

HOTEL ASTORIA KOSUTH LAJOS-UTCA Szobák fűtéssel napi 60.000 koronától.	HOTEL PALACE RÁKÓCZI-UT Szobák napi 50.000 K-tól.
---	--

— A főváros két legmodernebb szállodájában. —